

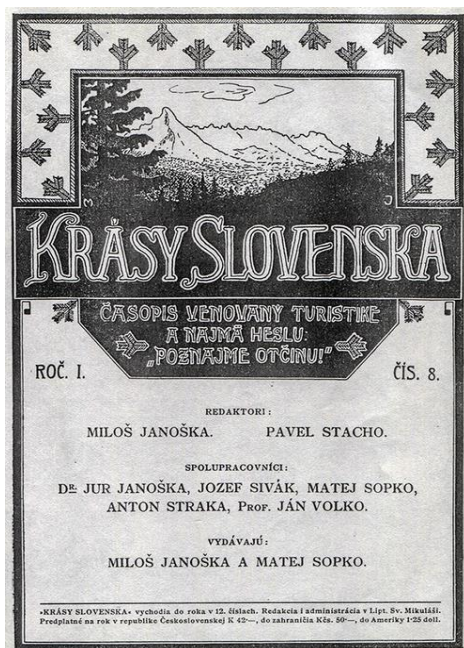
Miloš Janoška

* 28. január 1884 Jasenová
+ 28. december 1963 Liptovský Mikuláš
pseudonym Radúz Magurin

Neodmysliteľná postava nielen mikulášskeho verejného života v prvej polovici 20. storočia. Vzdelaním učiteľ, turistický funkcionár, záujmami a presvedčením milovník Slovenska, slovenskej prírody a ľudí. Aktívny športovec, turista, neúnavný propagátor krás Slovenska, kultúrny a turistický organizátor, vydavateľ, publicista...

Narodil sa v Jasenovej v rodine evanjelického farára Juraja Janošku. Jeho matka Anna Daxnerová bola dcérou Štefana Marka Daxnera známeho štúrovca. Už ako 14 - ročný s priateľmi založil vzdelávací krúžok Zora. Študoval na Učiteľskom ústave, krátky čas účinkoval v Pivnici na Dolnej zemi, potom pôsobil v rokoch 1905 - 1915 ako učiteľ v Štrbe. Práve tu začal písať svojho prvého **Sprievodcu po Tatrách**, ktorý pripravil a vydal v roku 1911 v Liptovskom Mikuláši. Živo opísal tatranskú prírodu a nevynechal ani výlety po Vysokých Tatrách, vychádzky do liptovských dolín, na Choč, na Oravský hrad a na poľskú stranu Tatier. Horám a turistike v tom období venoval veľmi veľa času.

V roku 1919 bol vymenovaný za školského inšpektora v Liptovskom Mikuláši. Stál pri zrode a bol členom výboru prvej slovenskej turistickej organizácie **Tatranského spolku turistického** založeného 19. januára 1919, ktorý sa v roku 1920 zlúčil s väčším Klubom československých turistov. Pripravil doplnené vydanie **Sprievodcu po Vysokých Tatrách**, ktoré vyšlo v roku 1923 v Liptovskom Mikuláši a potom v ďalších vydaniach.

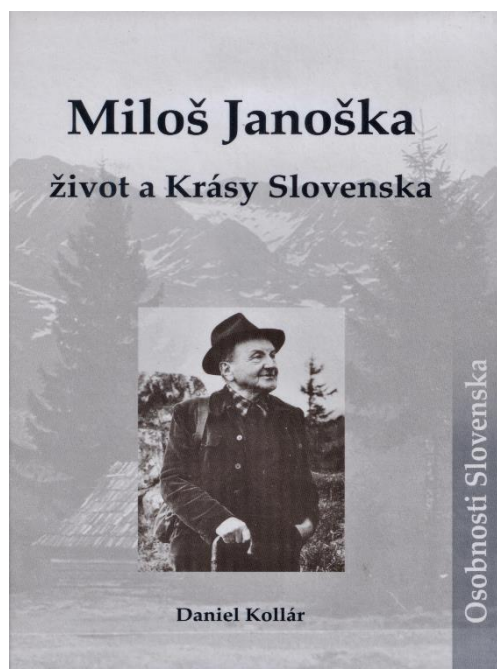

V novej Československej republike sa zakrátko vytvorili dobré podmienky na vydávanie novín a časopisov. Veľmi túžil po vydávaní časopisu, ktorý by turistickú verejnosť informoval o prírodných krásach Slovenska. S pomocou jasenovského rodáka Mateja Sopka a finančnej zbierky medzi krajanmi v USA už v **roku 1921 vydal prvé číslo nového časopisu Krásy Slovenska** v náklade 1200 kusov, ktorý vychádza dodnes. Prvých päť ročníkov bolo vydaných v jeho náklade. Bol jeho redaktorom i vydavateľom. Väčšinu príspevkov venoval Vysokým Tatrám a problémom, s ktorými sa v nich ľudia stretávali. Časopis redigoval celých 11 rokov. Neskôr bol predsedom Klubu československých turistov Podtatranskej župy a čestným predsedom Klubu

slovenských turistov a lyžiarov. V roku 1937 ho valné zhromaždenie spolku slovenských horolezcov JAMES zvolilo za svojho prvého čestného člena.

Miloš Janoška v roku 1947 vydal **Krásy Liptova**, sprievodcu po liptovsko - oravských vrchoch, Západných Tatrách, čiastočne Vysokých Tatrách, Nízkych Tatrách a Veľkej Fatre. Spoločne so Zdenkom Hochmuthom vydali Sprievodcu po Nízkych Tatrách.

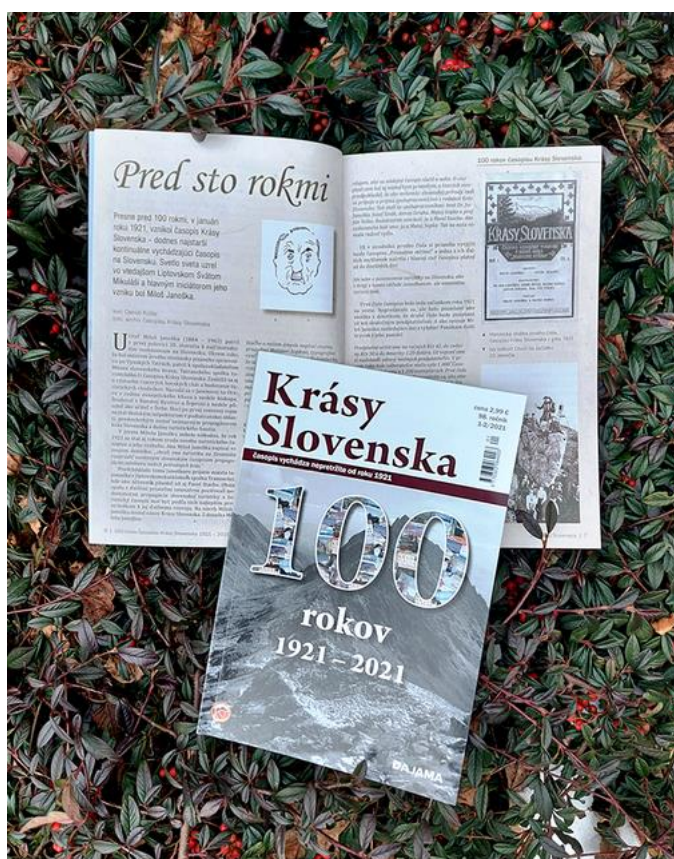
Podieľal sa na inštalovaní turistického značenia vo Vysokých Tatrách. O tom, aké rozmanité boli jeho aktivity sa originálnym spôsobom dozvedáme z Janoškových autobiografických spomienok **Po stopách pamäti**. Zostali v rukopise a nedokončené, no i tak majú takmer 500 strán. Digitálne spracovaný rukopis darovali potomkovia Miloša Janošku Múzeu Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši. Dokument sa stal prameňom pri skúmaní rôznych tém i podnetom a inšpiráciou rovnomennej výstavy v roku 2010. Doplnený fotografiami, dokumentmi a knižnými vydaniami Janoškových diel tvorí jadro výstavy, ktorá mala byť nielen poctou tejto všestrannej osobnosti, ale aj podnetom k našim návratom k prírode a láskavému vzťahu k nej...

Od roku 1968 učiteľské pôsobenie Miloša Janošku pripomína pamätná tabuľa v obci Štrba, umiestnená na budove materskej školy.

Po Milošovi Janoškovi je od roku 2018 pomenovaná aj základná škola na Ulici čs.brigády v Liptovskom Mikuláši, na

jej fasáde je umiestnená pamätná tabuľa, ktorá pripomína jeho osobu. Od júla 2021 má Miloš Janoška pamätnú tabuľu na vrchole Prednej Poludnice, ktorú tam umiestnili členovia KST Región Liptov. Modro značený chodník z Ilľanova na Poludnicu až k Demänovskej jaskyni slobody nesie jeho meno - **Chodník Miloša Janošku**.

Miloš Janoška na Poludnici, prvý zľava

Miloš Janoška na Choči

. Miloš Janoška na Ďumbieri, prvý zľava

Spracovala: Mgr. Kvetoslava Staroňová

Odkazy a zdroj:

muzeumjankakrala.sk

**Odporúčame aj knihu Daniela Kollára,
Miloš Janoška - život a Krásy Slovenska**

Miloš Janoška na Kriváni